

גיד הנשה פרק שביעי חולין

יז א מיי פ"ח מהלכות
מאכלות אסורות הל' ד
סמג לאון קלט טושי"ע יד
ס"ו סה סעף ה':
ב [מיי] שם הלכה א'
טושי"ע שם סעף ח':
יה ג מיי שם הל' ז'
טושי"ע שם סעף ח':
יט ד מיי שם ט"ו הל'
יז ופט"ו הל' ו טושי"ע
שם סעף ט ו ק"י ק סעף
ז':

ב ה מיי פ"ז מהלכות
מאכלות אסורות הל' ו
[טז] סמג לאון קל קלח
טושי"ע י"ד ס"ד ס"י:
כא ו ו מיי שם הל' ז'
טושי"ע שם סעף י':

רבינו גרשום

שאיין כותבין בתובה
לזכרים. כלומר כשעושין
משכב זכור אין כותבין
להן כתובה: ואחד
שאיין שוקלין בשר המת
במקלין. כלומר במשקל
כלומר דמזכרין בשר המת
בצנעא אבל לא בפרהסיא
בשוק: מפני שאין לו כף.
כלומר שאין יודן שבו
עגול ככף בהמה: והלך
ר' מאיר לשיטתו. כלומר
ר"מ דסבירא ליה דחלבו
אסור הלך לשיטתו דהוא
אמר טעון שחיטה כבהמה
ממלייתא: ר' יהודה אומר
גוממו עם השופי. כלומר
אין צדיק לחטט אחריו
אין אדם חותכו עם השופי
למעלה: לעולם חלבו
גידו. כלומר דמותר ואע"ג
דאמר שמואל לרביי אכל
דמותר מדי שמואל חלבו
מאיר אסור מדרבנן אבל
מדאורייתא מותר: מאי
לאו ר"מ היא. כלומר
מה דאמרי דשומנו מותר
וישראל קדושים נהגו בו
אסור ר"מ היא: לא
אסרה תורה אלא קנוקות
שבו. כלומר גידין דקין
שמתפרשין מן הגיד איך
ואילך שחן בני אכילה
אבל הגיד עצמו שהוא
חשוב כעץ לא חייבה
התורה: אלא חלב אמר
רחמנא ולא חוטין. כלומר
דחלב לחוד וחוטין לחוד
ה"נ גיד לחוד וקנוקות
לחוד ומה דכתב רחמנא
לא יאכלו בני ישראל וגו'
אמר רחמנא דאפי' אוכל
הגיד חשוב כעץ חייב
וכ"ש קנוקות: ולא נימא
קנוקות ולא גיד אלא
[גיד] וקנוקות: ממרטט
ליה. כלומר מחטט אחריו
וחותכו יפה: רב אבי
גאים ליה. כלומר חותכו
מלמעלה ואין מחטט
אחריו.

אילימא חלבו דשלי"ה. וא"ת ומאי שנא דבגיד דשלי"ה וזבלו
דשלי"ה מודו וי"ל משום דלא מקרי חלב כיון דאינו צעמוד
והקרב דלדמר צ"ב בהמה המקשה (לעיל דף עה.) מה חלב ושמי הכליות
האמורים באשם מואל מכלל שליל: **ואמר** רבי אלעזר אמר רבי

אושעיא ב'ו. הולך לאתויי דרבי
אלעזר דאי לאו דרבי אלעזר היה
אמינא חלבו דקמני צברייתא היינו
חלבו דגיד דעלמא ולא חלבו דשלי"ה
לכך מייתי דר' אלעזר דלכו לשיטתם
משמע דלכולה מילתא קאמר בגיד
וזבלו דצמרייהו דפליגי זהו הלכו
לשיטתם ועוד דאי אגיד לתודיה קאי
אמתני הוה ליה לרבי אלעזר למימר
מילתיה אע"ג דלא הוה צמתימין
רבי מאיר מכל מקום שמעינן ר"מ
מר' יהודה אלא להכי אמרה צברייתא
דלכל מילתא דפליגי קאי דצחלב נמי
הלכו לשיטתם: **ג'ומבין עם השופי.**
פי' הקונט' חלב הגזזה וגיד הנראה
על השופי גוממו ומשליכו מפני מראית
העין שלא יראה כאוכל גיד אבל עיקרו
ושרשיו של שומן ושל גיד מותרין ולפי
זה לא פליגי צחלבו דבין לרבי מאיר
ולר' יהודה כל מקום שהגיד אסור חלבו
נמי אסור וכל שכן דפרין טפי שפיר
לשמואל דאמר חלבו מותר לדברי
הכל דהכל אפילו רבי יהודה דמיקל
קאמר חלבו אבל הלשון קשה דקאמר
אלא חלבו דגיד והא מייפלג פליגי
משמע דלרבי יהודה אפילו צמקום
שהגיד אסור חלבו שרי כמו שאמר
שמואל אלא דרבי מאיר פליגי ולכך
נראה דגוממו אגיד לתודיה קאי ולא
אחלבו (ו)ולמלאין דבעי לאוקומי צרייתא
דנהגו צו איסור כר' יהודה מה שלא
א"ר יהודה גוממו אלא אגיד משום
דחלבו תלוי בצמנהגא היכלא דלחמור
אחמור דלדמר (נהד דף סו.) גבי
חומר' דרבי יורא דצנעה נקיים (ו)אין
נמי נאמר דגוממו דרבי יהודה נמי
קאי אחלבו למאי דבעי למימר דהך
צרייתא כרבי יהודה אבל לר"מ סלקא
דעתך דלדמר מדאורייתא מדמחמיר
לחטטו ולשרש אחריו דקאמר חותך
שמו מעיקרו ולצסוף מסיק צרייתא
כר"מ ומ"מ לא אסור מדאורייתא
לרבי יהודה שרי לגמרי הס אבל
נאמנים עליו ועל החלב היינו צמקם
חלב ולא צחלבו של גיד דקין דלרבי
יהודה שרי לגמרי לא שייך ציה

שאיין כותבין כתובה לזכרים ואחת שאין
שוקלין בשר המת במקולין ואחת שמכבדין
את התורה: ואינו נוהג בעוף: והא קא
חזינן דאית ליה אית ליה ולא עגיל בעי רבי
ירמיה אית ליה לעוף ועגיל אית ליה לבהמה
ולא עגיל מאי בתר דידיה אזלינן או בתר
מיניה אזלינן תיקו: ונוהג בשליל: אמר
שמואל וחלבו מותר לדברי הכל חלבו דמאי
אילימא דשלי"ה והא מייפלג פליגי ביה
דתיניא נוהג בשליל וחלבו אסור דברי רבי
מאיר רבי יהודה אומר אינו נוהג בשליל
וחלבו מותר ואמר ר' אלעזר אמר ר' אושעיא
מחלוקת בבן תשעה חי והלך ר"מ לשיטתו
ורבי יהודה לשיטתו ואלא חלבו דגיד הא
מייפלג פליגי בה דתיניא גיד הנשה מחטט
אחריו בכל מקום שהוא וחותרך שמנו מעיקרו
דברי ר"מ רבי יהודה אומר גוממו עם השופי
לעולם חלבו דגיד ומודה שמואל דלר"מ
מדרבנן אסור דתיניא (ו)ושמנו מותר וישראל
קדושים נהגו בו איסור מאי לאו ר"מ היא
דאמר מותר מן התורה ואסור מדרבנן ממאי
דילמא רבי יהודה היא אבל לרבי מאיר
מדאורייתא נמי אסיר לא ס"ד דתיניא גיד
הנשה מחטט אחריו בכל מקום שהוא ושמונו
מותר מאן שמעת ליה דאית ליה חטיטה
ר"מ וקאמר שמנו מותר אמר רב יצחק בר
שמואל בר מרתא אמר רב לא אסרה תורה
אלא קנוקות שבו עולא אמר יעץ הוא
והתורה חייבה עליו אמר אביי כוותיה
דעולא מסתברא דאמר רב ששת אמר
רב אסי חוטין שבחלב אסורין ואין חייבין
עליהן אלמא חלב אמר רחמנא ולא
חוטין הכא נמי גיד אמר רחמנא ולא
קנוקות גופא **אמר רב ששת אמר רב**

אסי החוטין שבחלב אסורין ואין חייבין
עליהן ושבכוליא אסורין ואין חייבין
עליהן לובן כוליא רבי ורבי חייא חד
אמר וחד שרי (ו)רבה ממרטט ליה (ו) יוחנן
ממרטט ליה רבי אסי גאים ליה אמר אביי
כוותיה דרבי אסי מסתברא דאמר רבי אבא
חלב

שאיין כותבין כתובה לזכרים. ואחת שאין
שוקלין בשר המת במקולין ואחת שמכבדין
את התורה: ואינו נוהג בעוף: והא קא
חזינן דאית ליה אית ליה ולא עגיל בעי רבי
ירמיה אית ליה לעוף ועגיל אית ליה לבהמה
ולא עגיל מאי בתר דידיה אזלינן או בתר
מיניה אזלינן תיקו: ונוהג בשליל: אמר
שמואל וחלבו מותר לדברי הכל חלבו דמאי
אילימא דשלי"ה והא מייפלג פליגי ביה
דתיניא נוהג בשליל וחלבו אסור דברי רבי
מאיר רבי יהודה אומר אינו נוהג בשליל
וחלבו מותר ואמר ר' אלעזר אמר ר' אושעיא
מחלוקת בבן תשעה חי והלך ר"מ לשיטתו
ורבי יהודה לשיטתו ואלא חלבו דגיד הא
מייפלג פליגי בה דתיניא גיד הנשה מחטט
אחריו בכל מקום שהוא וחותרך שמנו מעיקרו
דברי ר"מ רבי יהודה אומר גוממו עם השופי
לעולם חלבו דגיד ומודה שמואל דלר"מ
מדרבנן אסור דתיניא (ו)ושמנו מותר וישראל
קדושים נהגו בו איסור מאי לאו ר"מ היא
דאמר מותר מן התורה ואסור מדרבנן ממאי
דילמא רבי יהודה היא אבל לרבי מאיר
מדאורייתא נמי אסיר לא ס"ד דתיניא גיד
הנשה מחטט אחריו בכל מקום שהוא ושמונו
מותר מאן שמעת ליה דאית ליה חטיטה
ר"מ וקאמר שמנו מותר אמר רב יצחק בר
שמואל בר מרתא אמר רב לא אסרה תורה
אלא קנוקות שבו עולא אמר יעץ הוא
והתורה חייבה עליו אמר אביי כוותיה
דעולא מסתברא דאמר רב ששת אמר
רב אסי חוטין שבחלב אסורין ואין חייבין
עליהן אלמא חלב אמר רחמנא ולא
חוטין הכא נמי גיד אמר רחמנא ולא
קנוקות גופא **אמר רב ששת אמר רב**

אסי החוטין שבחלב אסורין ואין חייבין
עליהן ושבכוליא אסורין ואין חייבין
עליהן לובן כוליא רבי ורבי חייא חד
אמר וחד שרי (ו)רבה ממרטט ליה (ו) יוחנן
ממרטט ליה רבי אסי גאים ליה אמר אביי
כוותיה דרבי אסי מסתברא דאמר רבי אבא
חלב

(א) לעיל סט. עד: [מוספתא
רפ"ו, (ז) לעיל עד:
מוספתא פ"ו ה"צ, (א) לעיל
פסחים פג: (ד) נע"י
מוס' ד"ה אמר אביי וכו'
וכן גורס הר"ש אמנם
הר"ן גורס רבא ועד שכן
ג"י הערוך ערך מרט',
(ה) ר"מ (ו) ר"מ, (ז) לקמן
(ח) [סימן כד,]
(ט) [שם].

גליון הש"ס

בפ"ו יוחנן ממרטט ליה.
ע"ל זו ע"פ מוס' ד"ה
כוליא:

הגהות מהר"ב

רנשבורג
[א] רש"י ד"ה לשיטתו וכו'
וגידו: כאן הסי' ואמ"כ
מה"ד אלא:

מוסף רש"י

נוהג בשליל. גיד
הנשה, וחלבו.
שלי אסור (לעיל סט.).
מעיקרו. אפילו הנבלע
ונשרש בצנעה (לעיל עז:).
גוממו עם השופי.
כלומר חוטין
לשופי ונטול את הגזזה
מן השופי, דדמי לגיד
ואסור מדרבנן אבל
שאיין חלבו מותרין
(טו). וישראל קדושים.
העושין סיג לתורה (לעיל
כז).

נאמנות ולקמן (דף נג): אפרש צע"ה: **עולא** אמר עין הוא והתורה ב'. פלוגתא דיש בגידים צנ"ט ופלוגתא דר"מ ורבי יהודה דפליגי
בצחיטה לא הוי כפלוגתא דרב ועולא אלא קסבר רב דהא דפליגי תנאי ציש בגידין צנותן טעם בקנוקות הוא דפליגי אבל גיד לכ"ע עין הוא
ורב דאי סבר כמאן דלמר דיש בהן צנ"ט דלמ"ד אין בגידין צנ"ט מה לי גיד ומה לי קנוקות וכן פלוגתא דר"מ ורבי יהודה דפליגי
בצחיטה וההוא תנא" דפליגי ארבי יהודה ואית ליה דלא אסרה תורה אלא שעל הכף צנלד כל זה יעמיד רב בקנוקות ועולא סבר דכל
הנך פלוגתא בגיד עצמו ולא בקנוקות דקנוקות שרו לכולי עלמא דגיד אמר רחמנא ולא קנוקות ועולא ודאי סבר כמ"ד אין בגידין
צנ"ט מדקאמר עין הוא: **ב'וורתיה דעולא** מסתברא. צשאלתות דרב אחאי צפרשת ושלח"ה) דלע"ג דקאמר מסתברא כעולא אסרינן
קנוקות מדרבנן משמע דלעולא אפילו מדרבנן שרי: **אמר** אביי כוותיה דרבי אסי מסתברא. משמע דהכי הלכתא דלובן כוליא
שרי ואין צריך לגמור אלא מה שחון לכוליא וצקונטרס נמי כתב דהמיקל לא הפסיד וצשאלתות נמי צפרשת ושלח"ה) הביאו דברי המתיר
ולא דברי האוסר וגרס רבה מחטט ליה ולא גרסינן רבא דא"כ היה הלכה כרבא לגבי אביי וצכל הספרים כתיב רבה ומייהו כתב צקונטרס
דצלובן כוליא הלך אחר המחמיר לשרש אחריו כיון דלא אהמר הלכתא כאביי והמחמיר יחמיר והמועט לא הפסיד וצחלב שהצער חופה
אוחו משמע מוחך פירוש הקונטרס שפשוט לו שהוא מותר אף על גב שצלובן כוליא לא פסק צהדיא שיהא מותר ושמה סובר דכוליה
אית רבו דשמואל דלמר חלב שהצער חופה אוחו מותר וצריך ליתן טעם דמ"ש זה מזה דאי דרשינן שעל הכסלים אמר רחמנא ולא
שצתוך הכסלים הכא נמי אמר רחמנא שעל הכליות ולא שצתוך הכליות ואף על גב דחוטין שצחלב אסורים מדרבנן יש לגזור בהו טפי
בחוטי חלב אטו חלב מצלובן כוליא ויש לסתור מכאן דברי ר"א ממ"ץ שהיה אומר דשומן שעל יתרת הכבד אסור אף לאחר שיטול הקרום
מעליו מדתניא צתורת כהנים כי כל אוכל חלב מן הצהמה אשר יקריצו ממנה וגו' אין לי אלא חלב תמימים שהם כשרים ליקרב
חלב צעלי מומין מנין תלמוד לומר מן הצהמה חלב חולין מנין תלמוד לומר כי כל אוכל חלב אס כן למה נאמר אשר יקריצו ממנה
לומר

(א) זכרות ט. וחס נסמן].
 (ב) זכרות יב. וחס נסמן].
 (ג) [מס' ד"א פ"ח מוספתא
 ז"ב פקו ו' ה"ז]. (ד) [מס'
 ז"ב שם מס' ד"א פ"ח].
 (ה) [שם פ"ט]. (ו) [זוגתו
 לקמן קד: וע"ש ובפשי"י
 שם ובכיתות ג. וזכה
 יט: ע"ש ובשנת קב. הא
 מני רבי יוסף ורבי כולה
 ר"י ה"א]. (ז) [מספתא פ"ז
 ה"א ע"ש]. (ח) [ג"ל אחר
 ד"ה מבבל]. (ט) [עב"ז מ"ו,
 (י) ג"ס"א: נק].

הנהגות הב"ח

(א) גמ' לפניהם אלא
 (ב) [פסל] חז"מ וי"ז ס"א
 שלש: (ג) רש"י ד"ה בנר
 וכו' ללשון תמורה ה"א
 היא טריפה כג"ל ואת ר'
 נמחק:

מוסף רש"י

וכי מכללא מאי. וכי
 אמר ליה מכללא מאי
 גירסתא איכא דלמך לאו
 צפיתם איתמר (ברכות
 י"ב).

רבינו גרשום

יכר גיד הנשה בירך
 לישדר ליה דבמקום שאין
 רגילין להכריז אין קונין
 בשר על הכל מעובר
 כוכבים. אלא במקום
 שמכריזין כלומר במקום
 שרגילין להכריז כשיש
 טרפה לישדר. שלימה
 גמי לא לישדר דילמא
 מחתך ליה כו' דבמקום
 שרגילין להכריז ביום
 שאין מכריז קנה ישראל
 בשר מא"י ושמו מחתך
 זה ואין מקומה ניכר
 ומוכר אותה לישראל:
 איבע"י אימא במקום
 שמכריזין ואי פרכת שלמין
 לא לישדר דילמא מחתך
 לה ומזבין לה לישראל
 חתוכא דעובד כוכבים
 מידע ידע: ואיבעיתא אימא
 מקום שאין מכריז ואי
 פרכת חתוכה גמי לישדר
 דלא אתי למיזבן מינה
 גזירה שמא יתנגה לו בפני
 ישראל אחר כו': ואיבעית
 אימא משום דקא גניב ליה
 לדעתיה כלומר למה אמר'
 שולח אדם ירך לעובד
 כוכבים שלימה אין חתוכה
 לא דגיד עץ בעלמא
 הוא [משו"ח] משרד ליה
 שלימה א' כגונב ליה
 לדעתיה דמקומי ניכר אבל
 אי משרד חתוכה גניב
 ליה לדעתיה דסבר ישראל
 עצמו חתכה ונטל ממנו
 גיד הנשה והכל כשר:
 תרגולות טרפה ירב ליה
 כו' כלומר בשכר המעבר
 וא"ל לאחר דשחוטת
 כשרה הוות: אנפקא א"ל
 לאשקוייה כלומר יין חי
 א"ל שמואל לשמיעיה
 לאשקוייה ואשקוייה יין
 מוגז. וא"ד אנפקא והו
 אספרגוס: דאי מכללא
 מאי כלומר אמרת והא
 דשמואל לאו בפרוש
 איתמר דאסור לגנוב דעת

(א) נראה דל"ל אי משרד ליה
 שלימה לא גניב ליה לדעתיה
 דהא מקומו ניכר אצל וכו'.
 (ב) נראה דל"ל איתמר משמיה

גיד הנשה פרק שביעי חולין

הסוזה נמי לישדר. עס גידה דליכא למיחש שמא ימכרנה לישראל
 דהא לא זכני מיניה דחיישי לטרפה: **אלא במקום שמכריזין.**
 שישראל מותר ליקח שם בזאתו מקום מן העובד כוכבים כיון שלא
 הכריזו ללמאי יחוש לה הטבחים ישראלים הם ולטרפה ליכא למיחש

חתוכה נמי לישדר ליה דהא לא אתו למזבן
 מיניה אלא במקום שמכריזין שלימה נמי
 לא לישדר ליה דחתיך ליה ומזבין ליה אי
 בעית אימא במקום שמכריזין ואי בעית אימא
 במקום שאין מכריזין איבעית אימא במקום
 שמכריזין חיתוכא דעובד כוכבים מידע ידע
 ואיבעית אימא במקום שאין מכריזין גזירה
 א"שמא יתנגה לו בפני ישראל אחר ואי בעית
 אימא משום דקא גניב ליה לדעתיה דאמר
 שמואל אסור לגנוב דעת הבריות ואפילו
 דעתו של עובד כוכבים והא דשמואל א' לאו
 בפירוש איתמר אלא מכללא איתמר דשמואל
 הוה קא עבר במברא א"ל לשמיעיה פייסיה
 למבוריה פייסיה ואיקפד מ"ט איקפד אמר
 אב"י תרגולות טרפה הוא ויהבה ניהליה
 במר דשחוטת רבא אמר אנפקא אמר ליה
 לאשקויי ואשקוייה חמרא מוגזא וכו' מכללא
 מאי למ"ד טרפה הואי א"ל אמאי תשהא
 איסורא למ"ד אנפקא א"ל לאשקויי אנפקא
 חייא משמע תניא היה ר' מאיר אומר א"ל
 יסרהב אדם לחבירו לסעוד אצלו ויודע בו
 שאינו סועד ולא ירבה לו בתקרובת ויודע בו
 שאינו מקבל ולא יפתח לו חביות המכורות
 לחנוניי אא"כ הודיעו ה"ל יאמר לו סוך שמן
 מפך ריקן ואם בשביל כבודו מותר איני והא
 עולא איקלע לבי רב יהודה פתח לו חביות המכורות לחנוניי אודועי אודועיה
 ואיבעית אימא שאני עולא דחביב ליה לרב יהודה דבלאו הכי נמי פתוחי
 מפתח ליה ת"ר ילא ילך אדם לבית האבל ובידו לגין המתקשקש ולא ימלאנו
 מים מפני שמתעהו ואם יש שם חבר עיר מותר ת"ר ילא ימכור אדם לחבירו
 סנדל של מתה בכלל של חיה שחוטת מפני ב' דברים א' מפני שמתעהו וא'
 מפני הסכנה א' ולא ישגר אדם לחבירו חבית של יין ושמן צף על פיה ומעשה
 באחד ששיגר לחבירו חבית של יין ושמן צף על פיה והלך וזימן עליה אורחין
 ונכנסו מצאה שהיא של יין וחנק את עצמו א' ואין האורחין רשאים ליתן ממה
 שלפניהם לבנו ולבתו של בעה"ב אא"כ נטלו רשות מבעה"ב ומעשה באחד
 שזמן ג' אורחין בשני בצורת ולא היה לו להניח לפניהם אלא א' כשלוש ביצים
 בא בנו של בעה"ב נטל אחד מהן חלקו ונתנו לו וכן שני וכן שלישי בא
 אביו של תינוק מצאו שעווק א' בפיו ושתיים בידו חבטו בקרקע ומת כיון
 שראתה אמו עלתה לגג ונפלה ומתה אף הוא עלה לגג ונפל ומת א"ר אליעזר
 בן יעקב על דבר זה נהרגו ג' נפשות מישראל א' מאי קמ"ל דכולהו ר"א בן יעקב
 היא ת"ר השולח ירך לחבירו שלימה אינו צריך שיטול הימנה גיד הנשה
 חתוכה צריך ליטול הימנה גיד הנשה ובעובד כוכבים בין חתוכה ובין שלימה
 א"צ ליטול הימנה גיד הנשה ומפני ב' דברים אמרו אין מוכרין נבילות וטרפות
 לעובד כוכבים אחד מפני שמתעהו ואחד שמא יחזור וימכרנה לישראל
 אחר ולא יאמר אדם לעובד כוכבים קח לי בדינר זה בשר מפני ב' דברים

חיתוכא דעובד כוכבים מידע ידע. פירש צקונטרס דחיתוך
 לעובד כוכבים צריך אינו עשוי כשל ישראל שהוא פורעה
 כדרך שהגיד מונח ועל דא סמיך רבי זשולח ירך על יד עובד כוכבים
 לחזירו ולא עשה צו חותם דכשרה היא אס חתוכה כדרך ישראל
 חותכה אחר חטויטת גיד עכ"ל ותימה
 דאס כן לוקמיה אף כשאין מכריזין
 וחמוכה לא לישדר ליה דלמא אחי
 ליזכוני לישראל דכיון דחיתוך דישראל
 מידע ידע לא יחוש ישראל הצא לקנותה
 שמא טרפה היא דאס כן למא פתמה
 וחמכה כדרך שעושין כדי ליטול הגיד
 וכי תימא דחייש ישראל שמא אחר כך
 נודע לו שהיא טרפה דא"כ מטעם זה
 נאסור זשולח ירך לחזירו ע"י עובד
 כוכבים שמא מזמנה לעובד כוכבים
 ירך אחרת שלא נודע לישראל שהימה
 בזאת וי"ל דכולי האי לא חיישינן דלא
 שכיח שזדמן כן ליד עובד כוכבים אצל
 היכא דישראל שלא לעובד כוכבים חייש
 ישראל צמקוס שאין מכריזין אע"פ
 שניטל גידה דלמא דלכך שמה לעובד
 כוכבים לפי שנועד לו אחר ניקור
 דטרפה היא: **טרפה הואי ויהבה**
ניהריה במר דשחוטת. וא"ת לעולם
 אימא לך דמותר לגנוב דעתו של עובד
 כוכבים ואיקפד משום דלמך לו לעובד
 כוכבים שחוטת היא ואיכא למיגזר שמא
 יתנגה לו בפני ישראל ויקנה ממנו וי"ל
 דמ"מ איכא למידק מיניה דאסור לגנוב
 דעתו דאי שרי ליכא למיחש שמא יקנה
 ממנו ישראל דישוץ דלגנוב דעתו של
 עובד כוכבים אומר כן:

רבינו גרשום (המשך)

הבריות אלא מכללא
 דמבערא דאיקפד בשביל
 שמיעיה דנתן לא"י
 תרגולות טרפה בכלל
 שחוטת מהאי קפידא
 איתמר משימה דשמואל
 א' אפי' איתמר משימה
 מההוא קפידא מאי ודאי
 כן הוא ואינו דאיקפד אי
 לאברי תרגולות כו' כלומר
 אפי' דחזין דאיקפד לא
 אמרינן משימה בפירוש
 דאסור לגנוב דעת הבריות
 אי' משום דאיקפד לא
 איקפד לשמיעיה בשביל
 דגנב דעתו של א"י אלא
 א"ל לא ליבעי ליה כו' אי
 לרבא אנפקא חייא משמע
 כלומר שאינו מוגז ומיחוי
 כגול גמור: ולא ירבה
 בתקרובת. כלומר לא ישגר
 לו דרוונות: לא יפתח לו
 חביות כו'. כלומר הוא
 מבר חביותיו לחנוניי וחנוני
 עומד לפותחן למוכרין מיד
 ובא אוהבו לביטוי ויקבש
 ממנו אות לו יין מאותו
 חבית אל יאמר לו אם
 לא בשביל אבתך לא
 הייתי פותחו ונגנב דעתו
 שהחנוני עתיד למוכרו:
 ואל יאמר לו סך שמן.
 כלומר הפך של שפן יהיה
 בידו ואין בו כלום שהריק
 השמן ממנו אל יאמר לו
 רוצח [נתחן] לסוך שמן מן
 הפך הזה ואין בו כלום
 ונגנב דעתו: ואם בשביל
 כבודו. כלומר ישבו שם
 בני אדם וחולק לו כבוד
 בשביל בני אדם: לגין
 המתקשקש. כלומר שאין
 בו אלא מעט יין: ואם יש
 בו חבר עיר. כלומר תלמיד
 חכם ודאי בשביל כבודו
 הוא עושה ואין לו יכולת
 למלאנו יין מותר: סנדל
 של מתה. כלומר סנדל
 של עור בהמה שמתה
 מאיליה בכלל סנדל בהמה
 שנשחטתה שאין סנדל של
 מתה טוב כשל שחוטת:
 מפני הסכנה. שמא נשכה
 נחש וישב הארס בעשר
 (אדם). ושמן צף על
 פיה כלומר יין ומיעוט
 שמן על היין: והניח
 בפניהם כשלוש ביצים.
 כלומר פת כשלוש ביצים.
 שהוא ערוק כו' כלומר
 שהוא כוסס: חתוכה צריך
 ליטול הימנה גיד הנשה.
 כלומר כיון דהייך חתוך
 סבר בו ישראל חביו שגיד
 הנשה מנוקף ממנו ולא
 יטלנו: אחד מפני האכסין.
 כלומר שמא יעשה לו אונס

אמר

עולא איקלע לבי רב יהודה פתח לו חביות המכורות לחנוניי אודועי אודועיה
 ואיבעית אימא שאני עולא דחביב ליה לרב יהודה דבלאו הכי נמי פתוחי
 מפתח ליה ת"ר ילא ילך אדם לבית האבל ובידו לגין המתקשקש ולא ימלאנו
 מים מפני שמתעהו ואם יש שם חבר עיר מותר ת"ר ילא ימכור אדם לחבירו
 סנדל של מתה בכלל של חיה שחוטת מפני ב' דברים א' מפני שמתעהו וא'
 מפני הסכנה א' ולא ישגר אדם לחבירו חבית של יין ושמן צף על פיה ומעשה
 באחד ששיגר לחבירו חבית של יין ושמן צף על פיה והלך וזימן עליה אורחין
 ונכנסו מצאה שהיא של יין וחנק את עצמו א' ואין האורחין רשאים ליתן ממה
 שלפניהם לבנו ולבתו של בעה"ב אא"כ נטלו רשות מבעה"ב ומעשה באחד
 שזמן ג' אורחין בשני בצורת ולא היה לו להניח לפניהם אלא א' כשלוש ביצים
 בא בנו של בעה"ב נטל אחד מהן חלקו ונתנו לו וכן שני וכן שלישי בא
 אביו של תינוק מצאו שעווק א' בפיו ושתיים בידו חבטו בקרקע ומת כיון
 שראתה אמו עלתה לגג ונפלה ומתה אף הוא עלה לגג ונפל ומת א"ר אליעזר
 בן יעקב על דבר זה נהרגו ג' נפשות מישראל א' מאי קמ"ל דכולהו ר"א בן יעקב
 היא ת"ר השולח ירך לחבירו שלימה אינו צריך שיטול הימנה גיד הנשה
 חתוכה צריך ליטול הימנה גיד הנשה ובעובד כוכבים בין חתוכה ובין שלימה
 א"צ ליטול הימנה גיד הנשה ומפני ב' דברים אמרו אין מוכרין נבילות וטרפות
 לעובד כוכבים אחד מפני שמתעהו ואחד שמא יחזור וימכרנה לישראל
 אחר ולא יאמר אדם לעובד כוכבים קח לי בדינר זה בשר מפני ב' דברים

אחד

היא אצלו לא יפתמנה לאורח הצא לו מפני שגונב לצו להחזיק לו טובה חסם כסבור זה הפסד גדול נפסד ע"י שהרי תשאר חזית זו חסרה
 ותתקלקל יינה זה ימכרנה מיד לחנוניי שימכרנה לו: **אא"כ הודיעו.** מכרמיה לחנוניי ואיני נפסד: **לא יציא לו פך ריקן ויאמר לו סוך שמן.**
 מפני שידוע צו שאינו סך וגונב דעתו כסבור שיש צו שמן: **ואם צבציל כבודו.** של אורח להודיע לצריות שחזיב הוא עליו מותר: **המתקשקש.**
 חסר. לפי שזה סבור שהוא מלא: **שמחטפו.** גונב דעתו: **ואם יש שם חבר עיר.** חזורת עיר שיש שם רבים וזה מתכוין להחשיב את האצל
 צענייהן שיאמרו כמה חשוב זה שזה מכדו כ"כ: **מוסר.** דגדול כבוד הצריות: **סנדל.** של עור בהמה שמתה חיה א' מאליה אין עורה
 חזק כשל צריאה שחוטת: **חיה שחוטת.** צריאה שחוטת: **הסכנה.** שמא מחמת נשיכת נחש מתה והארס נצלע צעור: **ושמן צף על פיה.**
 כסבור שהכל שמן וזוממן עליו אורחיס ונכחו שיש לו שמן הרבה לנרסם: **וחנק אס עצמו.** שלא היה לו מה להאכילס וצוה מהס: **שעווק.**
 סוגר כמו ויעוקהו (ישעיה ה): **שלימה אין לריך ליטול.** מפני שניכר שלא ניטל והאכולה נוטלו: **ובעובד כוכבים צין שלימה כו'.** לקמיה [ע"ג] מפרש
 לה: **אין מוכרין טרפה לעובד כוכבים.** צבתס אא"כ הודיעו שהיא טרפה דמו ליכא גניבת דעת. ובמקום שאין מכריזין דליכא למיחש לשמא
 ימכרנה לישראל או צמקוס שמכריזין וזיזס שהכריזו הכי מתוקמא לקמן [ע"ג]:

אחד

כלומר שמא יעשה לו אונס

**עין משפט
 נר מצוה**

א מ"י פ"ח מהלכות
 מאלכות אסורות הל'
 יד וע"י נמ"מ טו"ש"ע י"ד
 סומן סה סע"ף א':
מא ב ג ד מ"י פ"ב
 מהל' דעות הל' ו
 ופ"ח מהל' מביה הל' א
 ג סמג לאוין קנה טו"ש"ע
 ח"מ סומן רכח סע"ף ו:
מב ה ו טו"ש"ע שם ס"ז:
מג ז מ"י פ"ב מהל'
 דעות הל' ו טו"ש"ע
 שם סע"ף ח:
מד ח מ"י פ"ז מהל'
 זכרות הל' י טו"ש"ע
 א"ח ט"י קע סע"ף יט:
מה ט מ"י פ"ח מהל'
 מאלכות אסורות הל'
 יד וע"ש סמג לאוין קלט
 קמח טור ש"ע י"ד סומן
 סה סע"ף א':

רבינו גרשום (המשך)

הבריות אלא מכללא
 דמבערא דאיקפד בשביל
 שמיעיה דנתן לא"י
 תרגולות טרפה בכלל
 שחוטת מהאי קפידא
 איתמר משימה דשמואל
 א' אפי' איתמר משימה
 מההוא קפידא מאי ודאי
 כן הוא ואינו דאיקפד אי
 לאברי תרגולות כו' כלומר
 אפי' דחזין דאיקפד לא
 אמרינן משימה בפירוש
 דאסור לגנוב דעת הבריות
 אי' משום דאיקפד לא
 איקפד לשמיעיה בשביל
 דגנב דעתו של א"י אלא
 א"ל לא ליבעי ליה כו' אי
 לרבא אנפקא חייא משמע
 כלומר שאינו מוגז ומיחוי
 כגול גמור: ולא ירבה
 בתקרובת. כלומר לא ישגר
 לו דרוונות: לא יפתח לו
 חביות כו'. כלומר הוא
 מבר חביותיו לחנוניי וחנוני
 עומד לפותחן למוכרין מיד
 ובא אוהבו לביטוי ויקבש
 ממנו אות לו יין מאותו
 חבית אל יאמר לו אם
 לא בשביל אבתך לא
 הייתי פותחו ונגנב דעתו
 שהחנוני עתיד למוכרו:
 ואל יאמר לו סך שמן.
 כלומר הפך של שפן יהיה
 בידו ואין בו כלום שהריק
 השמן ממנו אל יאמר לו
 רוצח [נתחן] לסוך שמן מן
 הפך הזה ואין בו כלום
 ונגנב דעתו: ואם בשביל
 כבודו. כלומר ישבו שם
 בני אדם וחולק לו כבוד
 בשביל בני אדם: לגין
 המתקשקש. כלומר שאין
 בו אלא מעט יין: ואם יש
 בו חבר עיר. כלומר תלמיד
 חכם ודאי בשביל כבודו
 הוא עושה ואין לו יכולת
 למלאנו יין מותר: סנדל
 של מתה. כלומר סנדל
 של עור בהמה שמתה
 מאיליה בכלל סנדל בהמה
 שנשחטתה שאין סנדל של
 מתה טוב כשל שחוטת:
 מפני הסכנה. שמא נשכה
 נחש וישב הארס בעשר
 (אדם). ושמן צף על
 פיה כלומר יין ומיעוט
 שמן על היין: והניח
 בפניהם כשלוש ביצים.
 כלומר פת כשלוש ביצים.
 שהוא ערוק כו' כלומר
 שהוא כוסס: חתוכה צריך
 ליטול הימנה גיד הנשה.
 כלומר כיון דהייך חתוך
 סבר בו ישראל חביו שגיד
 הנשה מנוקף ממנו ולא
 יטלנו: אחד מפני האכסין.
 כלומר שמא יעשה לו אונס